

Cursuri universitare

Cristina STANCIU

DREPTUL TRANSPORTURILOR

Contracte de transport

CRISTINA STANCIU

DREPTUL TRANSPORTURILOR

Contracte de transport

Universul Juridic

București

-2025-

TITLUL I

INTRODUCERE ÎN DREPTUL TRANSPORTURILOR

Capitolul

Despre poziționarea dreptului transporturilor, ca ramură de drept, în contextul cadrului legal actual

Secțiunea 1

Impactul reglementărilor din Codul civil român asupra materiei dreptului transporturilor

§1. Preliminarii

De la intrarea în vigoare a Codului civil român actual, respectiv din octombrie 2011, în doctrină s-au făcut numeroase analize, s-au publicat diverse studii care au creionat noua structură a cadrului legal actual, impactul și efectele pe care acest Cod civil le-a avut și le are asupra tuturor ramurilor de drept privat. Aceste analize au evidențiat plusurile și minusurile, zonele de „confuzie”, aspectele nelămurite încă ale noii legislații civile, impactul de netăgăduit produs asupra ramurilor de drept privat care, în noul context juridic, trebuie să-și redefinească „pozițiile”, să-și regăsească statutul în cadrul sistemului de drept actual.

Formula „noul Cod civil” a devenit una mult prea utilizată în scrierile actuale și rar există analize juridice din octombrie 2011 până în prezent care, indiferent de aspectele supuse analizei, să nu implice folosirea acestei sintagme care nu are alte valențe decât aceea de a sublinia contextul actual care se „redefinește” și care are drept premise: schimbarea, modificarea, actualizarea, unificarea, armonizarea legislației române cu cea europeană etc.

În tot acest context în care un întreg sistem legislativ se reazăază într-o nouă matcă, cea a unității raporturilor de drept privat (reunite într-un cod unic), și dreptul transporturilor, ca și celelalte ramuri de drept, își pune problema existenței sale ca ramură distinctă de drept, a poziționării sale în noua structură legislativă, a redefinirii sale în coordonatele prezentului.

Dacă anterior intrării în vigoare a Codului civil român se definea ramura dreptul transporturilor prin raportare la dreptul comercial care reprezenta drept comun pentru aceasta și cu care avea cele mai multe puncte de interferență, actualmente, când însăși ramura de drept – drept comercial își redefinesște instituțiile în structura legislativă actuală, cu atât mai mult pentru dreptul transporturilor se pune problema existenței sale ca ramură de drept independentă în cadrul sistemului nostru de drept.

De altfel, în trecut, în privința discuțiilor referitoare la locul pe care-l ocupă dreptul transporturilor în sistemul de drept român, în doctrină¹ s-au conturat două opinii: o opinie, considerată tradiționalistă, ce situa dreptul transporturilor ca o subramură a dreptului comercial, și o teorie nouă, ce definea dreptul transporturilor ca fiind o ramură de drept autonomă.

¹ Gh. Piperea, *Dreptul transporturilor*, Ed. All Beck, București, 2003, p. 7.

Opinia majoritară era că, ținând seama de reglementările existente în acest domeniu, caracteristicile specifice ale activității de transport, obiectul de reglementare specific, dreptul transporturilor se constituia într-o ramură de drept distinctă.

Importanța economică și socială a transporturilor este una de netăgăduit. Transporturile reprezintă, fără îndoială, un element important al producției materiale, o „condiție” a producției; ele reprezintă liantul dintre producție și consum și, în același timp, un catalizator pentru venitul național și pentru ideea de creștere economică. Altfel spus, transporturile influențează întreaga viață economico-socială și dezvoltarea lor este un imperativ atât timp cât se dorește o dezvoltare economică și o aliniere a economiei naționale la economia comunitară, o compatibilitate cu aceasta.

Doctrina a surprins întotdeauna corelația *sine qua non* existentă între transport și economie: „între industria transportului și viața economică există o corelație atât de intimă, încât nu putem concepe o activitate economică prosperă decât la adăpostul unor mijloace de transport numeroase și bine organizate și nici o industrie înfloritoare a transporturilor acolo unde pulsul activității economice bate slab”¹.

Rolul transporturilor trebuie privit în ansamblu, ca un element complex ce vizează aspecte economice, sociale, de politică a statului etc. Fără îndoială, transportul reprezintă un element de analiză a gradului de civilizație, gradul de dezvoltare a infrastructurii indicând, practic, gradul de dezvoltare al unei societăți.

Rolul transporturilor² este esențial pentru evoluția unei societăți: extinderea posibilităților de a face comerț peste piața locală, deplasarea oamenilor pe distanțe mari, posibilitatea deplasării mărfurilor în zone cu deficit, evitarea izolării unor zone slab populate de servicii ca cele medicale, facilitarea schimbului cultural, dezvoltarea turismului etc. sunt numai câteva dintre beneficiile dezvoltării transporturilor.

De-a lungul timpului, s-a observat³ că transporturile internaționale au urmat, de regulă, același curs de dezvoltare cu cel al comerțului internațional, interdependența dintre acestea influențând dezvoltarea relațiilor economice internaționale, în general⁴.

§2. Codul civil român și schimbările generate de el în sistemul de drept român

Codul civil român, Legea nr. 287/2009, a intrat în vigoare la 1 octombrie 2011 prin adoptarea legii pentru punerea în aplicare a Codului civil, Legea nr. 71/2011. Acest Cod civil marchează un moment de majoră schimbare legislativă, schimbare menită să realizeze o corelație a legislației cu evoluțiile economice și sociale ale societății românești, să unifice o serie de instituții juridice de drept privat și legi într-o unică reglementare și să introducă noi elemente legislative reclamate de modificarea izvorului material al dreptului – societatea, cu permanenta ei schimbare și evoluție.

¹ E. Cristoforeanu, *Despre contractul de transport*, Cartea I, Tipografia Curierul Judiciar, București, p. 37.

² A. Constantin, *Transporturi și expediții internaționale*, Ed. All, București, 1995, pp. 38-45.

³ I. Budică, A. Bocean, A. Popescu, *Transporturi și asigurări de mărfuri*, Ed. Universitaria, Craiova, 2005, p. 18.

⁴ Relația transporturi internaționale – comerț exterior favorizează participarea pe piața internațională de mărfuri, facilitează realizarea unor obiective economice în diferite țări, contribuie la introducerea rapidă în circuitul internațional a noilor mărfuri care apar în special în domeniul industriei de vârf.